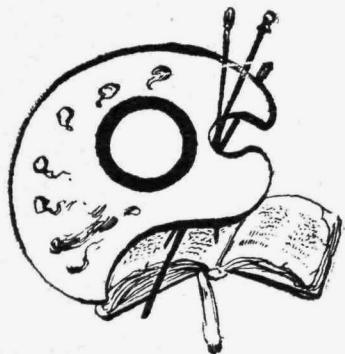

Β. Μποκατσιάζηπη

Ρέδα

★ ΑΠΟ ΤΑΣ ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΕΙΣ ★

ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ

θάλασσαι. Αντὸς εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτὴν εἰς τὸ νησί.

Πόσες δύμας φορὲς δικαλλιτέχνης δραματίζειο τὴν ποιήτριαν, πόσες φορὲς ἡ ποιήτρια ἔφαντάζειο τὸν καλλιτέχνην· καὶ παρηκολούθει ἀπὸ μακρὰν δὲ εἰς τὸν ἄλλον, χωρὶς νὰ ἔχονν καὶ μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ γνωρισθοῦν. Τὸ ἄγνωστον κρύβει περισσότερο πέλεγητρα. Ἐπειτα ἡσθάνοντο διι ἡ ἀπόστιασις περιετύλισσε ἵσως ἐκ Θείας Προνοίας τὰς ἐλπίδας των μὲ τὰ σάβανα τῆς πραγματικότητος. Καὶ ἐπεριπατούσαν ἐπὶ τοῖα ἕτη σχεδὸν μαξῆ εἰς τὴν λεωφόρον τοῦ Πνεύματος...

Ἐκείνη τὸν ἔφαντάζειο, ὡς ποιήτρια ποῦ ἦτο, μεγαλοπρεπῆ ἴεροφάντην, ὑψηλόν, μὲ μακρὸν πώγωνα, μὲ πολλὰ μαλλιά, μὲ εὐρεῖς ὅμονις, μὲ αὐτοπεοίθησιν, θαυματουργοῦντα διὰ τοῦ χρωστῆρος.

Αντὸς, ἐξ ἔναντίας, τὴν ἔφαντάζειο ταπεινήν, ἰσχνήν, μὲ μίαν δειλίαν εἰς τὰ χείλη, μὲ μίαν ὀνειρώδη καὶ ἀμφιβόλον ἐκφρασιν εἰς τὸν δρθαλμούς...

Μία κυρία κομψή, εὔσωμος, μὲ ἓνα τρίχαπτον πολυτελές εἰς τὸν λαιμόρ, μὲ δύο ἀδαμάν-

τιαρά ἐνώπια φωτοβολοῦντα, σκιαζομένη ἀπὸ ἕνα πῦλον καλλιτεχνικώτατον, εἰσέρχεται θριαμβευτικῶς εἰς τὸ ἔργαστήριον τοῦ καλλιτέχνου.

Ἀντικρύζει πινέλα, πλαίσια, σχέδια καὶ ἐπὶ ἐνὸς δικρίβαντος μίαν προσωπογραφίαν ὥχρας κόρης, ἀπὸ τὴν δροίαν μόνον δίλγες ἔκειπαν πινελιές.

Βλέπει ἔνα ἄγνωστον κύριον ἰσχνόν, μὲ δλίγας τρίχας ἀντὶ μύστακος, μὲ μίαν μηλοῦζαν φέρονταν ἀπειρα σύγματα χρωμάτων.

— Εἰσθε δικαλλιτέχνης τοῦ ἔργου αὐτοῦ;

— Μάλιστα! Τολμᾶ νὰ προσθέσῃ ἔκεινος δειλῶς, ἐνεδός πρὸ τῆς χαριτωμένης ἐφόδου.

— Εἶδα, κύριε, ἐν ἔργαστήριον καὶ ἡθέλησα νὰ ξενογράσω τὸ βλέμμα μου.

— Μὲ κοιλακένει αὐτό, συνεπλήρωσεν ἐκεῖνος καὶ ἡθέλησε ἐκ τοῦ προχείδου νὰ τακτοποιηθῇ κάπως. Ἐγύρισε δλίγον δεξιώτερα, πρὸς τὸ φῶς, τὴν προσωπογραφίαν, ἀπέκρυψε δύο ἄλλα σκεπασμένα μὲ διαφανῆ δράσματα. Καὶ ἡ κυρία ἔλαβε στάσιν αὐτηρᾶς κάπως κρυπτῆς, ἐνῷ αὐτὸς παρεμέρισε δειλῶς, προσβλέπων καὶ αὐτὸς τὰ ἔργα του. Καὶ τώρα ἥχοισε νὰ χάνεται ἡ αὐτοπεποίθησις πρὸ τῆς ἐπισκεπτρίας ἐκείνης· ἐνόμισεν διι ἐμειοῦντο ἡ ἀξία τῶν ἔργων του.

— Άλλ' ἐνῷ ἐκείνη ἐπρόσεχε τὰ ἔργα, αὐτὸς σιρέψας πρὸς τὴν κυρίαν ἀνέγνωσε περὶ τὸν λαιμὸν τῆς εἰς μίαν χρυσῆν καρφίδα τὴν λέξιν «Στέφανα».

Μπᾶ! τὸ προσφιλές του ὅνομα... Μὲ αὐτὸν ὅνομα ἔχει τιτλοφορούση τὸν τόμον τῶν ποιημάτων ἡ ἄγνωστος ἐκείνη φίλη του, μὲ τὴν δροίαν ἔχει ἐρωτευθῆ. Ὡ, ἀναμφιβόλως θὰ εἴναι καὶ ἡ ἐπισκεπτρία ποιητική ψυχὴ διὰ νὰ φέρῃ τέτοιο ὅνομα... .

Ἐσιώπα ἡ ἐπισκεπτρία καὶ μόνον ἐψιθύρισε.

— Βλέπω διι σᾶς ἀρέσοντ τὰ ὥχρα πρόσωπα. Καὶ ἔγὼ εἰς τὰ ποιήματά μου ἐμπνέωμαι μόνον ἀπὸ ὥχρα πρόσωπα.

‘Ησαν ἀρκετὰ τὰ λόγια αὐτὰ διὰ τὰ ἀτάφουν πυροκαϊάριαν εἰς τὰ στίθη τοῦ πιωχοῦ καλλιτέχνουν.

— Μήπως, ἐψιθύρισε, εἰσθε ἡ ποιήτρια τῶν «Στεφάνων»;

— ‘Ακριβῶς! συνεπλήρωσε ταχύτατα ἡ κυρία μὲ ἀφέλειαν ἡ δροία καθόλου δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰ, τὴν ἔκπληξιν τοῦ καλλιτέχνουν.

— ‘Ωστε μὲ γνωρίζετε;

— Πολύ.

— Καὶ σεῖς;

‘Αλλὰ δὲν ἐπρόφθασε τὰ εἰπῆ τὸ γομά του. Η δυογραφή τοῦ καλλιτέχνου μὲ κόκκινον χρῶμα εἰς ἐν διπλανὸν τελειωμένον ἔργον τὴν ἔκαμε τὰ σκιρτίση...’

‘Εμειναν ἄφωνοι πρώτην φοράν συνητῶτο εἰς τὸν δρόμον τῆς πραγματικῆς ζωῆς.

‘Εκείνη ἔβλεπε τὸν μεγαλοπρεπῆ ἱεροφάντην διν εἶχε πολλάκις διεριπολήση, ταπειρότατον ἔργάνην, αὐτὸς τὴν ἄγαιμον νύμφην, εὔσαρκον καὶ ζωηρόφθαλμον κινδύνια...’

‘Η σιενοχωρία του διὰ τὴν ἀφύπνισιν τὴν ἀπότομον τοῦ τριετοῦ διέρευν του, δὲν συνεβίβάζετο μὲ τὴν φαιδρότητα τοῦ προσώπου της. Καὶ ἔξηκολούθει δ καλλιτέχνης τὰ βλέπη τὴν εἰκόνα, εἰς ἣν συνεκέντρωσε τὴν τριετῆ ἐνδαβῆ προσήλωσίν του εἰς ἐν πλῆρες ποιήσεως ἰδανικόν.

‘Ἐν μειδίαμά της ἐν τούτοις — ἐγέλουσεν τόσον εἴμιορφα! — ἐσκορπίσι· εἰς τὰ κεῖλη της — ἥσαν τόσον κόκκινα! — καὶ ἐσκόρπισαν συγχρόνως μερικὰ γέφη διπὸ τὸ μέτωπον τοῦ καλλιτέχνου. Τὸ μειδίαμα ἔκειτο τὸ ἀφελὲς ἀντείθετο τόσον πολὺ πρὸς τὸν κοσμικὸν πλοῦτον τῶν ἀμφιεσεων καὶ τῶν ὀδαμάντων!

Τοῦ ὁμίλησεν οἰκείότατα, ὡς τὰ ἕγρωφοί της χρόνια — καὶ μήπως δὲν ἔγρωφοί το; — περὶ τέχνης, περὶ ποιήσιώς, περὶ τοῦ κόσμου δην διεριπούλουν, ἀλλ᾽ ὅστις δὲν ἀπεκαλύπτετο, δῆσφ καὶ ἄν προσεπάθουν διὰ τὰ πλάσουν, ἔκειτος μὲ τὸ χρῶμα ἔκεινη μὲ τὸ στίχον, μίαν ζωὴν ἀξίαν τοῦ περέματός των.

‘Αλλ’ ἦτο καιρὸς πλέον τὰ ἀποχωρισθοῦν. Η κυρία ἐζήτησε τὰ μάθη ποῖον ἦτο τὸ συμπαθήσεις ἔκειτο πρόσωπον εἰς τὸ δρόπον δ καλλιτέχνης μετίγγισε τὴν μυστικὴν ὑπαρξίαν του, τὸ δρόπον προέβαλλε μὲ τόσην στοργήν, μὲ δλογ τὸ ἀρωμα τῆς ἐμπνευσμένης του γυνῆς.

— Κυρία, τὸ πιωχόν αὐτὸν ἀντίτυπον δὲν ἔχει πλέον λόγον ὑπάρξεως· μοῦ εἶναι περιττόν, ἀφοῦ ἔχω τὸ πρωτότυπον. Αλλὰ μοῦ στοιχίζει τόσων χρόνων ζωήν, τὴν δροίαν ἀμφιβάλλω ἀν τὸ ζήσω πλέον. Εἴραι ἡ εἰκὼν αὐτή μία ἀγάμηνης, ἐν διεριπούν ἀθαρασίας χυμέρο ἐπάρω εἰς τὸ πανί...’

— Μπά; Προσέθηκε μὲ κάποιαν συγκίνη-

σιν, τὴν δροίαν δὲν κατόρθωσε τὰ ἀποκρύψῃ.

Καὶ δημιώς εἰς τοὺς δρθαλμοὺς τῆς κυρίας διεσώζετο τὸ διεριπούν τοῦ καλλιτέχνουν. ‘Ησαν ὅμοιότατοι! Η ψυχὴ τοῦ ἔργου ἦτο ψυχὴ τοῦ πρωτότυπου. Μόρον ἡ περιβολή, αἱ κοινωνικαὶ ἀπατήσεις εἰχον ἀλλάξη τὸ πρωτότυπον, τὸ κατέσιησαν σχεδὸν ἀγράφιστον.

‘Εφυγε καὶ ἐν κερὸν παγερὸν περιέβαλλε τὸν καλλιτέχνην. Εκείνη ἀνεμίχθη εἰς τὴν ζωηρὰν κύνησιν τῆς δόδου, ἀλλὰ δὲν ἀπεκρίζετο ἀπὸ τὸ ἔργαστηριον ἐρολίζωσεν ἔκει. Η σκέψης της ἀφῆκε ἔκει μέρος τῆς ζωῆς της.

‘Ηιο ἐν τῇ ταπεινότητί του περισσότερον ἀξίος τῆς συμπαθείας της.

Καὶ τώρα ξένοι πάλιν καὶ μακράν. Οἱ ἀγώνι τοῦ βίου κινέιται κύματα, πιργώνει ἀφρούς, συγκλονίζει τοὺς ταξειδιώτας, καλύπτει τοὺς ρανγούς. Πῶς ν’ ἀνιστῇ ἡ τέχνη;

‘Εκλεισε τὸ ἔργαστηριόν του. Δὲν εἶχεν ὅρεξιν τὰ εἰσέλθη πλέον ἔκει μέσα. Τοῦ ἐφαίνετο ὡς ἐν γεροταφεῖον. Εκατονταφόρος περιπάτους καὶ προσεπάθει εἰς τὸ πανόραμα τῆς φύσεως τὰ πιέζει τὴν μελαγχολίαν του ἐκ τῆς παροδικῆς διελεύσεως της.

Παρῆκαν ήμέραι καὶ δ καλλιτέχνης καθίστατο γεροπάθεος. Τὸ πρωτότυπον δὲν τὸ ἔβλεπε πλέον. Ηρχισε τὰ μασῆ τὸ ἀντίτυπον τοῦ ἐφαίνετο πλαστικοφαρία. Καὶ ἔμεινεν ἔκει σκονισμένον, ἄθικτον. Καὶ ἐνῷ δλίγον χρῶμα ἔπειλεπτο διὰ τὰ τελειώση, πέρνει τὸ πινέλο του, τὸ φορτώνει μὲ μαῦρο χρῶμα καὶ ἐγέμισε τὴν εἰκόνα.

Παρηγορήθη δυμας μὲ τὴν σκέψιν:

“Η εἰκὼν ἀτέξησε εἰς ἔκεινην. Μοῦ φθάρει...”

Τὰ τεμάχια τῆς ἐγχρόμου διθόνης παρέλαβε μὲ πολλήν ψυχραίμαν, τὴν ἄλλην ἡμέραν, δ πλανόδιος φακοσυνέκτης.

‘Ακριβῶς τὴν ἴδιαν ἡμέραν, εἰς τὸ ἥρεμον νησί, ἡ ποιήτρια ἐσαβάνωρε τὰ ὄντειρά της εἰς τὰ δεσμὰ τοῦ ἀρραβώνος μὲ κάποιον ἐμπορόπλοιορχον.

‘Ο καλλιτέχνης δὲν τὸ ἔμαθε.

‘Ας τὸν ενσπλαγχνισθῆ δ Θεὸς τὰ μὴ τὸ μάθη ποτέ...’

Δ Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

